

§ 141: Förslag till kostnadsreduceringsåtgärder för att anpassa Socialtjänst Gävles verksamhet till budget

Dnr 18SON127

Beslut

Socialnämnden ger förvaltningen i uppdrag att söka statsbidrag för de ensamkommande ungdomar som får uppehållstillstånd enligt den nya "gymnasielagen", samt teckna de överenskommelser som krävs med organisationer som förmedlar boende för ungdomar i behov av detta.

Socialnämnden ger förvaltningen i uppdrag att ta fram förslag till avgift för kommunens tillståndshantering enligt "lag om tobak och liknande produkter", samt att förslag till avgifter skall presenteras för nämnden senast på dess sammanträde i september.

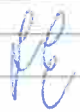
Ärendebeskrivning

Socialnämndens delårsbokslut indikerar ett kraftigt underskott i ekonomin för år 2018 och framåt. Åtgärder behöver därför vidtas för att minimera det prognostiserade underskottet. Kommunstyrelsen har efter delårsbokslutet beslutat om förstärkning av Socialnämndens budget, trots detta bedömer förvaltningen att kostnadsreducerande åtgärder (alternativt ökade intäkter) behöver vidtas motsvarande ca 30 mnkr.

Åtgärderna kan dels vara sådana som förvaltningen beslutar om, dels sådana som bör beslutas av Socialnämnden när de är verksamhetsförändrande eller av principiell karaktär. Muntlig dialog har förts mellan nämnden och förvaltningsledningen om möjliga åtgärder. Förvaltningschefen lägger bland annat utifrån denna dialog förslag till åtgärder som bör beslutas av nämnden. Dessutom redovisas beslut som fattats av förvaltningschefen om förändringar av verkställighetskaraktär som ska genomföras. Ärendet har även beretts i förvaltningens ledningsgrupp.

Beslutsunderlag

- Bilaga 1: Beräkning av kostnadsreduceringseffekter., dnr 18SON127-2
- Bilaga 2: Förvaltningens beslutade kostnadsreduceringsåtgärder., dnr 18SON127-3
- Förslag till kostnadsreduceringsåtgärder för att anpassa Socialtjänst Gävles verksamhet till budget., dnr 18SON127-1

Justerare		Uppdragsbestyrkande
		Exp 2018-09-06

2018-08-22

Sid 1 (3)

Dnr

Socialnämnden

Förslag till kostnadsreduceringsåtgärder för att anpassa Socialtjänst Gävles verksamhet till budget

Ärendebeskrivning

Socialnämndens delårsbokslut indikerar ett kraftigt underskott i ekonomin för år 2018 och framåt. Åtgärder behöver därför vidtas för att minimera det prognostiserade underskottet. Kommunstyrelsen har efter delårsbokslutet beslutat om förstärkning av Socialnämndens budget, trots detta bedömer förvaltningen att kostnadsreducerande åtgärder (alt ökade intäkter) behöver vidtas motsvarande ca 30 mnkr.

Åtgärderna kan dels vara sådana som förvaltningen beslutar om, dels sådana som bör beslutas av Socialnämnden när de är verksamhetsförändrande eller av principiell karaktär. Muntlig dialog har förts mellan nämnden och förvaltningsledningen om möjliga åtgärder. Förvaltningschefen lägger bl.a. utifrån denna dialog nedanstående förslag till åtgärder som bör beslutas av nämnden. Dessutom redovisas beslut som fattats av förvaltningschefen om förändringar av verkställighetskaraktär som ska genomföras. Ärendet har även beretts i förvaltningens ledningsgrupp.

Förvaltningens ambition har varit att hellre räkna för lågt än för högt på bedömda ekonomiska effekter av föreslagna eller beslutade åtgärder. Dock är det flera osäkerhetsfaktorer som kommer att påverka hur det faktiska utfallet blir.

Förslag till åtgärder som bör beslutas av Socialnämnden

Anamma möjligheten att söka statsbidrag för ungdomar enligt den sk ”nya gymnasielagen”.

Beräknad ekonomisk effekt ca 8,7 mnkr.

Riksdagen har den 7 juni 2018 beslutat om en ny möjlighet till uppehållstillstånd för vissa ungdomar som kommit som ensamkommande barn, och som har drabbats av lång handläggningstid. Det som ibland kallas ”gymnasielagen” då personen som har fått eller skulle få ett beslut om utvisning, under vissa förutsättningar kan få ett uppehållstillstånd för studier på gymnasienivå. Reglerna började gälla från den 1 juli 2018.

Ett observandum är att Migrationsverket (MIV) avvaktar med bifallsbeslut i ärenden där den nya gymnasielagen har återopats. Detta efter att två migrationsdomstolar har bedömt att det inte går att tillämpa lagstiftningen i den del som avser sänkt beviskrav för identitet. MIV har meddelat att bifallsbeslut inte ska fattas förrän rättslig vägledning finns från Migrationsöverdomstolen.

Den nationella bedömningen är att ca 9200 individer kan komma att omfattas av de nya reglerna. Av dessa är ca 5 300 registrerade i eget boende, sannolikt hos vänner eller familjer som tagit emot dem. Enligt MIV finns det 71 ungdomar som kan vara aktuella i Gävle, enligt detta riksdagsbeslut. Om andelen i eget boende är lika som den nationella fördelningen, skulle det röra sig om drygt 40 av de 71 individerna i Gävle som idag på något sätt har ordnat eget boende.

Kommunen kan erhålla stadsbidrag för dessa ungdomar. Bidraget är dels en initial schablonersättning på 133 200 kr per individ, avseende i huvudsak kostnader kopplade till skolgång. Därutöver en dygnsersättning på 750 kronor per individ. En del av detta statsbidrag bör användas för att ge stöd till enskilda eller organisationer som erbjuder boende för berörda ungdomar.

Beräknad ekonomisk effekt av statsbidraget är en nettointäkt på ca 8,7 mnkr. Beräkningen redovisas i bilaga 1.

Förslaget bedöms inte innebära några negativa effekter för enskilda ungdomar eller för anställd personal.

Socialnämnden föreslås ge förvaltningen i uppdrag att inventera vilka individer som bidrag kan sökas för. Sannolikt kommer beslut från MIV om bidrag att avvaktas till Migrationsöverdomstolen prövat den nya lagstiftningen.

Om det visar sig att MIV inte kommer att bevilja uppehållstillstånd enligt den nya ”gymnasielagen” efter avgörande av Migrationsöverdomstolen, kommer förvaltningen att behöva återkomma med andra förslag eller beslut som ger en effekt på knappt 9 mnkr. Enligt uppgift i media bedömer Migrationsöverdomstolen att de kommer att fatta beslut i slutet av september.

Nya avgifter för tillstånd till tobaksförsäljning

En ny lag som träder ikraft den 1 januari 2019 innebär att all verksamhet som säljer tobak kommer att behöva få tillstånd för detta av kommunen. Försäljaren skall genomgå en liknande utredning som vid alkoholtillstånd, och kommunen har att fatta beslut om att bevilja eller avslå sådant tillstånd. Detta gäller även de som idag säljer tobak.

Socialnämnden behöver därför ge förvaltningen i uppdrag att ta fram förslag till avgift för denna tillståndshantering. Sådana avgifter skall slutgiltigt fastställas av kommunfullmäktige.

Åtgärder som nämnden tidigare under året tagit beslut om

Nämnden beslutade i april att slå samman de två boendena för ensamkommande barn, Sesam Östra och Sesam Södra, till ett gemensamt boende. Det innebär att antalet platser reduceras från 34 till 11 platser. Beslutet i april innefattade en målsättning att sammanslagningen skulle kunna genomföras fr.o.m. 1 oktober. En succesiv anpassning är påbörjad. Beräknad kostnadsreducering vid uppnådd helårseffekt är ca 16 mnkr.

Åtgärder som förvaltningen tagit beslut om

Förvaltningen har beslutat om åtgärder till en beräknad effekt av 13 mnkr. Detta redovisas i bilaga 2.

Sammanfattande ekonomisk effekt av föreslagna och beslutade åtgärder

Sammantaget beräknas ovan föreslagna och av förvaltningen beslutade åtgärder sänka förvaltningens kostnader med drygt 19 mnkr. I detta beloppet är inte medräknat den kostnadsreducering på ca 16 mnkr som nämnden beslutade om i april. Observera att samtliga dessa kostnader avser när åtgärderna har fått full helårseffekt.

Förvaltningen behöver återkomma med förslag på ytterligare ca 11 mnkr i kostnadsreduceringar, för att totalt sett uppnå en bedömd effekt på ca 30 mnkr. Förslag på ytterligare 9 mnkr i kostnadsreducering kommer att redovisas för nämnden i september.

Förslag till beslut

Socialnämnden beslutar

Att ge förvaltningen i uppdrag att söka statsbidrag för de ensamkommande ungdomar som får uppehållstillstånd enligt den nya "gymnasielagen", samt teckna de överenskommelser som krävs med organisationer som förmedlar boende för ungdomar i behov av detta, samt

Att ge förvaltningen i uppdrag att ta fram förslag till avgift för kommunens tillståndshantering enligt "lag om tobak och liknande produkter", samt att förslag till avgifter skall presenteras för nämnden senast på dess sammanträde i september.

Mats Collin
Förvaltningschef

Bilagor:

1. Beräkning av kostnadsreduceringseffekter
2. Förvaltningens beslutade kostnadsreduceringsåtgärder.

Beräkning av kostnadsreduceringseffekter i Socialnämndens budget 2018/2019.

Anamma möjligheten att söka statsbidrag för ungdomar enligt den sk "nya gymnasielagen".

Enl Migrationsverket är det 71 ungdomar som kan vara aktuella enligt denna lagstiftning i Gävle.

Ersättningen är dels ett engångsbelopp på 133 tkr/ungdom.

Dels 750 kr/dygn/ungdom.

Beräkningen bygger på följande schablonmässiga beräkning:

Den nationella bedömningen är att ca 58 % av de ungdomar som kan vara aktuella för uppehållstillstånd enligt den nya lagen, idag har eget boende.

Översatt till Gävles förhållanden skulle det motsvara ca 40 ungdomar aktuella för dygnersättning på 750 kr i 365 dygn.

Av denna dagsersättning har förvaltningen beräknat att ca 150 kr /dygn skall ges till enskilda eller föreningar för att de hjälper till att lösa boendefrågan för ungdomen. Det skulle innebära en ersättning på ca 4 500 kr per månad. Resterande del av statsbidraget får då bidra till att täcka kommunens kostnader. Kommunen bekostar idag verksamheten för ensamkommande barn med drygt 22 mnkr ur kommunbudgeten.

Beräkning:

40 individer x 750 kr x 365 dagar = 10,9 mnkr.

40 x 150 kr i ersättning till familjer eller föreningar x 365 = 2,2 mnkr

Det ger ett nettoöverskott av statsbidraget på ca 8 700 tkr.

Förvaltningens tolkning av skrivningar från bla SKL är att kommunen kan få bidrag för alla 71 ungdomarna, men denna schablonmässiga kalkyl räknar bara på 40 ungdomar, för att undvika att effekten överskattas.

Förslag till kostnadsreduceringsåtgärder för att anpassa Socialtjänst Gävles verksamhet till budget

Ärendebeskrivning

Socialnämndens delårsbokslut indikerar ett kraftigt underskott i ekonomin för år 2018 och framåt. Åtgärder behöver därför vidtas för att minimera det prognostiserade underskottet. Kommunstyrelsen har efter delårsbokslutet beslutat om förstärkning av Socialnämndens budget, trots detta bedömer förvaltningen att kostnadsreducerande åtgärder (alt ökade intäkter) behöver vidtas motsvarande ca 30 mnkr.

Åtgärderna kan dels vara sådana som förvaltningen beslutar om, dels sådana som bör beslutas av Socialnämnden när de är verksamhetsförändrande eller av principiell karaktär. Muntlig dialog har förts mellan nämnden och förvaltningsledningen om möjliga åtgärder. Förvaltningschefen lägger bl.a. utifrån denna dialog förslag på åtgärder som bör beslutas av nämnden. Dessutom läggs i denna skrivelse förslag av förvaltningschefen om förändringar av verkställighetskaraktär som ska genomföras.

Förvaltningens ambition har varit att hellre räkna för lågt än för högt på bedömda ekonomiska effekter av föreslagna eller beslutade åtgärder. Dock är det flera osäkerhetsfaktorer som kommer att påverka hur det faktiska utfallet blir.

Åtgärder som förvaltningen har att besluta om

Fortsatt minskning av antalet tjänster inom Utredningsenhet ensamkommande barn (UEE)

Beräknad ekonomisk effekt ca 3,6 mnkr.

En effekt av att det inte kommer nya ensamkommande barn till kommunen och att de barn som nu finns under Socialtjänsten ansvar blir äldre och myndiga, är att personalstyrkan av utredande socialsekreterare kan minskas ner. Utöver tidigare beslut om att reducera antalet tjänster med 3 åa, skall ytterligare 6 tjänster avvecklas under 2018 och början av 2019. Flertalet av dessa är redan klara. I vilken takt det kan ske är beroende av antalet ärenden som enheten har att hantera.

Ekonomiska effekter av digitalisering av Försörjningsstödsprocessen

Beräknad ekonomisk effekt ca 3,6 mnkr.

Ett arbete pågår med att digitalisera delar av Försörjningsstöds processen, både vad det gäller ansökan, tidsbokning, handläggning samt utbetalning. Dessutom digitaliseras handlägningsprocessen av utbetalningsunderlaget till banken. Arbetet fördröjs tyvärr genom framskjuten driftstart av det reviderade verksamhetssystemet (treserva), som beräknas kunna träda i kraft i september 2018. Dock beräknas denna digitalisering, när den är fullt genomförd innebära ett minskat behov av antal årsarbetare (åa). Den medarbetarresurs som därigenom frigörs kan användas på lite olika sätt. Ett ökat fokus kan läggas på att stödja sökande att komma vidare genom arbetsträning, jobb eller utbildning och på så sätt få människor till egen försörjning. Då handläggarna får färre ärenden att ansvara för, dvs liknande den tidigare genomförda HASKY-modellen, så har de större möjligheter att grundligare utreda hjälpbehovet för de personer som trots arbetsmarknadsinsatser inte kommer vidare, utan blir kvar i långvarigt försörjningsstöd.

Det är dock i nuläget mycket svårt att avgöra exakt hur stor effekten blir efter att digitaliseringen genomförs. I nuläget har verksamheten ett uppdrag att minst åstadkomma en kostnadsreducering motsvarande 3,6 mnkr. Detta motsvarar 10 % av kostnaden för nuvarande åa inom verksamheten.

Minskade behov av köp av nuvarande externa HVB och familjehemsplatser inom ensamkommande verksamheten

Beräknad ekonomisk effekt ca 3,5 mnkr.

Som ovan beskrivits minskar antalet ensamkommande barn som Socialtjänsten behöver ge stöd till. Det innebär att antalet platser som idag köps av privata utförare inom HVB och familjehem succesivt kommer att fasas ut. Idag har förvaltningen ett underskott i de verksamheterna på ca 7 mnkr. Bedömningen är att detta underskott pga ovan beskriven utfasning minskar med ca 50 % vilket motsvarar 3,5 mnkr. Nuvarande antal ensamkommande barn i familjehem och externa HVB är 51 barn. (vecka 33)

Minskade behov av administration kopplat till ensamkommande barnverksamheten.

Beräknad ekonomisk effekt ca 1 mnkr.

Av samma skäl som redovisats ovan bedöms administration kunna minskas ned. Uppdraget till verksamheten är att sänka kostnaden med 1 mnkr.

Minskning av administration inom Familjerättsenheten

Beräknad ekonomisk effekt 0,5 mnkr.

Även inom Familjerätten görs bedömningen att administrationen kan reduceras. En förutsättning för att detta skall kunna genomföras är dock att delar av nuvarande administration kan digitaliseras, vilket det finns tankar för hur det skall gå till. Genomförandet kommer att främst vara beroende av när stöd för

digitalisering kan erhållas från IT-enheten. Uppdraget till verksamheten är att sänka kostnaden med 0,5 mnkr.

Kostnadsneddragning alt intäkthöjning inom Tillståndsenheten.

Beräknad ekonomisk effekt ca 0,2 mnkr.

Tillståndsenheten nuvarande bemanning bedöms på sikt vara något högre än befogat, varför utrymme bör finnas för viss anpassning. Dock påverkas detta i närtid av den tidigare beskrivna förändring vad gäller kravet på tillstånd för tobaksförsäljning. När den lagen träder i kraft vid årsskiftet bedömer Länsstyrelsen att kommunerna initialt kommer att få en mycket betydande ökad arbetsbelastning när alla nuvarande försäljningsställen skall utredas och fattas beslut om.

Detta till trots har Tillståndsenheten ålagts ett kostnadsreduceringskrav på 0,2 mnkr. Åtgärder för att uppnå denna effekt kan både ske genom kostnadsreducering och/eller genom intäkthöjning via ny avgift. Genomgång har visat att ansökningsprocessen inte kan robotiseras för att öka effektiviteten, i viss marginell omfattning kan några delar av ansökningsprocessen göras digital.

Minskning av den centrala administrationen (redan genomförd).

Ekonomisk effekt ca 0,6 mnkr.

Sammanfattande ekonomisk effekt av föreslagna och beslutade åtgärder

Sammantaget beräknas ovan föreslagna åtgärder sänka förvaltningens kostnader med 13 mnkr vid uppnådd helårseffekt.

Beslut

Förvaltningschefen beslutar

Att respektive avdelningschef får i uppdrag att snarast möjligt genomföra åtgärder för att uppnå ovan beskrivna effekter med kostnadsreducering på 13 mnkr.

Mats Collin
Förvaltningschef